

San Pabloi CORINTO Bainni utire toyaguë, samu ba'i cocare Toyani saobi

Saludo

¹ Yë'ë, Pablo hue'eguëbi yua Riusu raoni jo'casi'quë'ë. Riusubi yë'ëni ëñani, Yë'ë coca quëacaiguëte baguëte re'huani jo'caza caguë, Jesucristo ba'iyete quëani achoye yë'ëre re'huani raobi. Ja'nca raoguëna, yë'ë yua mai te'e bainguë Timoteo hue'eguë naconi ba'iguëbi utire toyani, mësacua Riusu bainreba Corinto huë'e jobore ba'ijëna, utire toyani saoyë yë'ë. Ja'nca toyani saoguë, si'a Riusu bainreba baguë bain mame re'huasi'cua si'a Acaya yijare ba'ijëna, ja'ancuare'ga utire toyani saoyë yë'ë. ² Yë'ë bain sanhuë, Riusu conreba coñete mësacua naconi caraye beoye ba'ija'guë cayë. Mai Taita Riusu, mai Ëjaguë Jesucristo, bacuabi mësacuani re'oye cuirajëna, recoyo re'o huanoñe se'ga ba'ijë'ën.

Sufrimientos de Pablo

³ Yureca, mai Taita Riusure ro'tato, mai Ëjaguë Jesucristo Ja'quë ba'iguëna, baguë ta'yejeiyereba ba'iyete bojoreba bojojën cañuni. Maini ai oireba oiye baji baguë. Maibi ai yo'ojën ba'icuata'an, mai recoyo re'o huano güeseye masiji mai Taita Riusu. ⁴ Mai recoyo ai sa'ntijën ai yo'ojën ba'ijëna, mai Ëjaguëbi maini oire bani, sa'ntiye beoye ba'icuaire maire re'huaji. Ja'nca re'huaguë, maini

bojora'rë yihuoguë caji: Mësacuabi yë'ë oiguë coñete ye'yejën, recoyo re'o huanofne ba'ijën, yequëcua, recoyo sa'nticuare'ga güina'ru oire bani, bojo recoyo huano güesejën ba'ijë'ën. Ja'nca re'huaguëna, yequëcuani oire bani coñe porecua ruiñë mai. ⁵ Ja'nca ba'iji maire. Cristo ai yo'oguë ba'ise'e'ru güina'ru ai yo'ojën ba'ijën, baguë oire bani coñere'ga ye'yejën, recoyo jëja bajën, recoyo bojo huanofne ba'icua re'huasi'cua ba'iyë mai. ⁶ Yureca, yë'ë bain sanhuë, yëquënabi recoyo ai sa'ntiye ai yo'ojën ba'itoca, mësacuani bojo recoyo huano güeseye poreyë yëquëna. Ja'nca bojo recoyo huanofne ba'ijën, mësacua yua Riusu tëani bani coñete ye'yeye poreyë. Yëquëna'ga Riusu oiyereba coñete ye'yejën, mësacuare'ga oire bani, recoyo bojo huano güeseye poreyë. Mësacua'ga yëquëna ai yo'oye'ru ai yo'ojënna, Riusubi mësacuare jëja recoyo bacuare re'huaji. Re'huaguëna, Riusu oiyereba coñete ye'yereba ye'yejën recoyo bojo huanofne ba'icua ruiñë mësacua. ⁷ Aito. Mësacua ja'nca ba'icua ruinja'cua'ë. Riusu re'huayete masiyë yëquëna. Mësacuabi yëquëna recoyo ai rëquëye ai yo'ojën ba'iyë'ru ai yo'ojën, Riusu oiyereba coñere'ga güina'ru ye'yejën, güina'ru recoyo bojo huanofne ba'icua ruiñë mësacua.

⁸ Yureca, yë'ë bain sanhuë, mësacuabi ja'an cocare quë'rë re'oye ye'yejë'ën cajën, yëquëna yure Asia yijare ba'ijën, yëquëna ai ba'iyë ai yo'ojën ba'ise'ere mësacuani quëaye yëyë. Ai ta'yejeiye ai yo'ojën, jëja beo hua'na ba'ijën, Junni huesëye se'ga ba'iji maire cajën baë'ë. ⁹ Preso zeansi'cuani huani senjoja'ñe huanofne baji'i yëquënaire. Ja'nca ba'icua'reta'an, Riusubi yëquënanani congüë baji'i.

Ro yëquëna jëja bani poreyete ro'tamaë'ë. Riusu coñe se'gare ro'taye bahuë. Ju'insi'cua go'ya rai güeseye poreguë sëani, baguë coñe se'gare ro'tajëna, ¹⁰ yëquënani ai re'oye conbi baguë. Junni huesëja'ye se'ga ba'ijën, ai huaji yëjën ba'ijëna, Riusubi yëquënani tëani, huajë hua'nare babi. Yëquënani gare jo'cani senjoma'isi'quëbi gare se'e yëquëna jo'cani senjoma'ija'guë'bi ba'iji. Ja'anre ai masiyë yëquëna. ¹¹ Ja'nca ba'iguëna, mësacua'ga yëquëna ba'iyete ujajën, Riusu coñete jo'caye beoye senreba senni achajën ba'ijë'ën. Ja'nca senni achajën, ai jai jubë Riusu bainbi senni achajëna, Riusubi achani, yëquënani ai re'oye conreba conji. Ja'nca conguëna, ai jai jubë bainbi Riusu ta'yejeiye ba'iyete careba cajën bojoja'cua'ë.

Por qué no fue Pablo a Corinto

¹² Yureca, ëñere mësacuanu quëajën, masiyereba masijën quëaye poreyë yëquëna. Yëquëna re'oye yo'oyete cato, si'a bainbi ëñajën, mësacua'ga ëñajëna, ro yëquëna yëyete gare yo'oye beoye baë'ë. Ro bain masiye ro'tayete gare ro'taye beoye baë'ë. Riusu yëye se'gare yo'oñu cajën, Riusu coñe se'gare yo'oye ro'tajën ba'iyë yëquëna. ¹³ Ja'nca ba'ijën, mësacuanu utire toyani saojën, Riusu canu jo'case'e'ru gare tin toyamaë'ë yëquëna. Te'e ruiñe se'gare coca toyani, mësacuanu saohuë yëquëna. Ja'nca sëani, yëquëna coca toyani saoyete te'e ruiñe ye'yeni masijë'ën. ¹⁴ Yureca, mësacuabi yëquënani re'oye masima'ijëna, mësacuanu ñaca masi güeseye yëyë yë'ë: Mai Eñaguë Jesucristo in

rairën ti'anguëna, mësacuabi yëquënate ai bojojën ba'iyë poreja'cua'ë.

¹⁵ Ja'anre te'e ruiñe masiguë ba'iyë yë'ë. Ja'nca masiguëbi mësacuani samu viaje ëñaguë saijaza caguë, mësacua naconi te'e bojoye ro'tahuë yë'ë. ¹⁶ Ja'nca ro'taguëbi Macedonia yijana saiguë, mësacua naconi bëaye ro'tahuë. Ja'nrëbi, Macedoniana sani rani, se'e mësacua naconi bëaye ro'tahuë yë'ë. Ja'nca bëani, ja'nrëbi, Judea yijana sai bi'raguëna, mësacuabi yë'ëre re'oye saoye poreye ro'tahuë yë'ë. ¹⁷ Ja'nca ro'taguëta'an, mësacuani ëñaguë saiye porema'iguëbi mësacuani quëahuë yë'ë. Quëaguëna, yequërë mësacuabi yë'ëre ro'tajën, Ro cue'yoni raima'iji ro'tamate. Banhuë. Ro bain ro'tani yo'oye'ru yo'omaë'ë yë'ë. Ro yë'ë ba'iyete ro'tama'iguë ba'ë'ë yë'ë. Ro cue'yoni yë'ë case'e'ru tin yo'oye beoye gare ba'iguë'ë yë'ë. ¹⁸ Riusubi cani jo'cani te'e ruiñe yo'oguëbi cue'yo cocare gare yëquënani ca güesema'iji. ¹⁹ Mai Ëjaguë Jesucristo, Riusu Zin ba'iguë, ja'anguë ba'iyete cato, Silvano, Timoteo, yë'ë, yëquënabi mësacuani quëani achojënna, mësacuabi baguë ba'iyete masihuë. Gare cue'yoye beoye ba'iguëbi baguë cani jo'case'e'ru te'e ruiñe yo'oye se'ga ba'iji baguëre. ²⁰ Si'a Riusu coca cani jo'case'ere ëñato, Jesucristo yo'oja'ye se'ga ba'ija'guë'bi. Ja'nca sëani, maibi Riusu ta'yejeiyereba ba'iyete ro'tajën, baguë cani jo'case'e'ru güina'ru ba'ija'guë cajën, Amén cani achocua ba'iyë mai. ²¹ Mai Ëjaguë Riusubi yëquënate cuencueguë, baguë coca quëacuare re'huaní, mësacuana saobi. Ja'nca sëani, mësacua naconi Jesucristoni te'e zi'nzini, gare

te'e ruiñe caye re'huasi'cua'ë yëquëna. ²² Ja'nca re'huasi'cuabi Riusu Espíritute coní bajëna, yëquënabi baguë ba'iyete te'e ruiñe quëani acho ëjacua ruën'ë.

²³ Yureca, Riusubi yë'ë recoyo ro'tayete masiguëbi yë'ë te'e ruiñe cayete mësacuani masi güeseja'guë. Mësacuani bëiñereba cama'ija'guë caguë, Corinto huë'e jobona saimaë'ë yë'ë. ²⁴ Mësacuani bojo güeseye se'gare yo'oye ro'tayë. Mësacua yua Riusuni si'a recoyo ro'taye ye'yesi'cuare sëani, mësacua recoyo ro'taye gare guanseye yëma'iñë yëquëna.

2

¹ Ja'nca sëani, mësacuani bëin coca caye se'gare ro'tatoca, mësacuani ëñaguë saiye banguë ba'ë yë'ë. ² Bëin coca se'gare caguë saitoca, mësacua naconi ba'iguëbi bojo huanoñe beoye ba'ire'ahuë yë'ë. Yë'ë bëin coca casi'quë'ga ai sa'ntiguëna, ¿queaca bojoye'ne yë'ë? ³ Bëin coca se'ga ba'iguë, mësacuani ëñaguë saiye yëmaë'ë yë'ë. Mësacuani ëñaguë saito, mësacua naconi bojoye se'ga ba'iyë yëyë yë'ë. Yë'ë yua recoyo ai bojoguëbi mësacuani güina'ru bojo güeseye ro'tahuë yë'ë. ⁴ Ja'nca sëani, mësacuani ja'an utire toyani saoguë, recoyo ai yo'ohuë yë'ë. Mësacuani ai bëiñe cama'ija'ma caguë, mësacuani ai jëja oiguë, mësacuani bëin coca toyani saohuë yë'ë. Mësacuani sa'ntiye oi güeseye yëmaë'ë. Mësacuani ai yëreba yëyete masi güeseye ai ro'tahuë yë'ë.

Perdón para el que había ofendido a Pablo

5 Yureca mēsacua jubē ba'iguēbi gu'a jucha yo'oguēna, yē'ē se'gabi sa'ntiguē oimaē'ē. Mēsacua si'acuabi baguē gu'a juchare ro'tajēn, ai sa'ntijēn oē'ē. Ja'nca sēani, mēsacua si'acuani ai bēin coca cayē yēma'iñē yē'ē. 6 Sa'ntijēn oicuabi ñē'cani bainguē si'nseyete ro'tani yo'ojēna, se'e si'nsema'ijē'ēn cayē yē'ē. 7 Ai si'nsema'iquē ba'iguēna, yureca mēsacua baguē gu'a jucha yo'oguē ba'ise'ere huanē yeye cajē'ēn. Baguē sa'ntise'ebi ai oireba oima'ija'guē cajēn, baguēni oire bani conjēn, baguēni recoyo bojo huanoñē ba'i güesejē'ēn. 8 Ja'nca sēani, mēsacuani si'a jēja señē yē'ē. Baguēni bēin coca cayē jo'cani, baguēni ai yēreba yēyete se'e eñojēn ba'ijē'ēn. 9 Mēsacuani ja'anrē toyani saoguē, mēsacua achani te'e ruiñē yo'oyete masiza caguē, mēsacuani coca guanseguē toyahuē yē'ē. 10 Mēsacuabi bainguē gu'a jucha yo'oguē ba'ise'ere huanē yeye catoca, yē'ē'ga baguē yo'oguē ba'ise'ere huanē yeye cayē. Mēsacua masini cayete ro'tato, mēsacua te'e ruiñē masicua'ē cayē yē'ē. Ja'nca sēani, yē'ē yua bainguē gu'a jucha yo'oguē ba'ise'ere huanē yeye caguē, Cristo huanē yeye cayere'ga señē. Cristobi huanē yeye caguē, mēsacua jubē si'acuani re'oye conguē ba'ija'guē cayē yē'ē. 11 Gu'a jucha yo'oguē ba'isi'quēni huanē yeye cama'itoca, baguē yua baguē sa'ntise'ebi ai oireba oiguēna, zupai huatibi mēsacua jubēni ta'yejeiye gu'aye yo'oye poreji. Zupai coqueguē yo'oyete masicuabi baguē yo'oyete eñare bajēn bañuni.

12 Yureca, Troas huë'e jobona sani, Cristo mame recoyo re'hua cocare quëani achoguëna, mai Ëjaguëbi ai jai jubë achacuare yë'ëni ëñobi. 13 Ja'nca ëñoguëta'an, yë'ë bainguë Tito hue'eguëbi ti'anmaquëna, yë'ë recoyo ai gu'a huanoñe baë'ë. Ja'nca ba'iguëbi baru bain achacuani despidiëni, ja'ansirën Macedonia yijana sani, Titoni cu'ējaë'ë yë'ë.

Victoriosos en Cristo

14 Ja'nca recoyo gu'a huanoñe ba'isi'quëta'an, mai Ëjaguë Riusubi caraye beoye ta'yejeiye yo'ocuare maire re'huaji. Ja'nca sëani, baguëni bojojën, jo'caye beoye surupa cajën bañuni. Cristobi conguëna, maire si'aruanna sani, si'a bainni mai ba'iyete ëñoji. Ëñoguëna, bainbi maini ëñani, Cristoni masicuabi ai re'oye yo'ojën bojoyë cajën ba'iyë. 15 Maibi Cristo naconi te'e ba'ijën, baguë ba'iyë'ru ba'ijënna, Riusubi ëñani maini bojoji. Maibi ja'nca ba'ijënna, bainbi ëñajën, 16 yequëcuabi ai re'oye ro'tajën, bojojën, Cristo bainguë runza cajënna, Cristo yua baguë bainre bacuare re'huani si'arën baji. Yequëcuabi gu'aye ro'tajën, maire gu'a güeni senjojënna, Riusu bënni senjoja'ñe se'gare ba'iji bacuare. Ro mai hua'na se'gabi Cristo re'oye ba'iyete ëñoñe gare porema'icua ba'iyë. 17 Riusubi maire cuencueni raoguëna, ja'an ba'iyete ëñoñe poreyë. Yequëcuabi bonsere ganañu cajën, Riusu cocare quëani achocua'ru ro coquejën ëñojënna, ja'ancua'ru ba'ima'iñë yëquëna. Yëquënaabi te'e ruiñe cajën, Cristo mame recoyo re'huayete quëani achojën, Riusu cuirani coñete ëñani masiyë yëquëna.

3

El mensaje del nuevo pacto

¹ Yureca, yëquënabi mësacuana ti'anjën, yequëcua yo'oye'ru, yëquëna ëja bain ba'iyë gare ëñomajën ba'iyë. Yequëcuabi Riusu coca quëani achocua'ru ro coquejën ëñocuabi bain re'oye cani toyasi cocare sani, mësacuani ëñoni, bacua re'oye ba'iyete mësacuani ro'ta güeseyë. Ja'nrebi, se'e sai bi'rajën, mësacua uti toyayete, bacua re'oye ba'iyete mësacuani señë. Ja'nca yo'ojënna, yëquënabi ja'anre gare señe beoye ba'iyë. ² Bain hua'nabi yëquëna re'oye ba'iyete masiye yëtoca, mësacua Cristo bain re'huasi'cuare ëñani, yëquëna re'oye yo'ose'ere masiye poreyë si'a hua'na. ³ Cristobi conni raoguëna, yëquënabi mësacua jobona ti'anni, Cristo mame recoyo re'huayete mësacuani quëani ahojënna, mësacuabi Cristoni bojojën, baguëni si'a recoyo ro'tahuë. Ja'nca ro'tajënna, Riusu Espíritubi mësacuana gaje meni bani, recoyo huajë hua'nare mësacuare mame re'huabi. Ja'nca re'huaguëna, si'a bainbi mësacua re'oye ba'iyete ëñani, yëquëna te'e ruiñe yo'oni conse'ere masiye poreyë. Ja'nca sëani, bain re'oye cani toyasi cocare senma'iñë yëquëna.

⁴ Riusu se'gabi maire cuencueni raoguëna, Cristobi conguëna, baguë yo'o guansese'ere te'e ruiñe yo'oye porecua ba'iyë yëquëna. ⁵ Yëquëna se'gabi ja'an yo'oye gare porema'iñë. Riusubi yo'oye porecuare yëquëenate re'huaguëna, yëquëna yo'oye poreyete quëayë. ⁶ Ja'nca re'huaguëbi baguë bainreba re'huaye concuare maire cuencueni re'huabi. Cristoni si'a recoyo

ro'tacuabi yë'ë bainreba re'huasi'cua ba'ija'cua'ë caguë, yëquëenate choini, baguë re'huaye concuare yëquëenate re'huabi. Moisés coca caní jo'case'e'ru yo'oni, yë'ë bain bajë'ën camaji'i Riusu. Ja'an cocare ëñani, bain bënni senjoñe se'gare masiyë. Riusubi baguë Espíritute raoguëna, bainbi coní, recoyo huajëreba huajëcua ba'iyë.

⁷ Moisés coca toyani jo'case'ere cato, Riusubi Moisesni quëani achoguë, gata tontoñana toyani jo'caguë, baguë ta'yejeiye ba'iyete Israel bainni ai ba'iyë ai ëñoguëña. Ëñoguëna, Moisés zia ai go'sijeí zia ma'ñoguëna, Israel bainbi baguë ziare ëñañe gare poremateña. ⁸ Ja'nca poremajëna, baguë zia go'sijeíye carajeíja'ye ba'iguëta'an, Riusu Espíritu raorën yureña ti'anguëna, Riusu ta'yejeiye ba'iyë yua quë'rë ai ba'iyë maini ëñoguë ba'iji. ⁹ Moisés coca toyani jo'case'e, bainni bënni senjoñe caní achose'e, ja'anre ta'yejeiye masi güesesi'quëbi baguë yureña bain recoyo mame re'huani baguë, quë'rë ai ba'iyë maini ta'yejeiye masi güeseji Riusu. ¹⁰⁻¹¹ Ja'nca quë'rë ai ta'yejeiye masi güesequëna, Moisés coca toyani jo'case'e yua ja'anrë ai ta'yejeiye beoye ba'iji. Carajeíja'ye ba'ise'e sëani, ta'yejeiye beoye ba'iguëna, Riusu yureña mame ëñoni jo'case'e yua quë'rë ai ba'iyë ai ta'yejeiye ëñoni, maini masi güeseni, gare ñu'ñojeíñe beoye ba'iji.

¹² Ja'nca masi güesequëna, Riusu yo'oja'yete jo'caye beoye ëñajën ëjojën ba'iyë mai. Ja'nca ëjojën ba'ijën, si'a jëja recoyo bani, Riusu yo'oja'yete quëani achojën ba'iyë. ¹³ Moisés yo'oguë ba'ise'e'ru gare yo'oma'icua ba'iyë. Israel bainbi yë'ë zia

go'sijeiyē carajeiguēna, ěñani masima'ija'bē caguē, baguē ziare canbi reani yahueguē bajji'i. ¹⁴ Mai hua'na yua Riusu ba'iyete yahueye beoye quēani achocuata'an, Israel bainbi Riusu ba'iyete te'e ruiñe masiye beoye baē'ë. Ja'nca ba'icuabi yureña tēca Moisés coca toyani jo'case'ere ěñajën, Riusu ba'iyete te'e ruiñe masiye gare porema'icua ba'iyē. Ja'nca ba'ijën, Cristo yua Riusu Raosi'quēreba ba'iji cani si'a recoyo ro'tatoca, ja'nrebi ba cocare ěñani, Riusu ba'iyete te'e ruiñe masiye poreyē bacua. ¹⁵ Ja'nca porecuabi Cristoni si'a recoyo ro'tamajën ba'iyē. Moisés coca toyani jo'case'ere achajën, te'e ruiñe masiye beoye ba'icuabi ro achajën ba'iyē. ¹⁶ Ja'nca ba'icuata'an, bainbi Jesucristoni si'a recoyo ro'tatoca, ba coca gare yahueye beoye ba'iguēna, Riusu ba'iyete te'e ruiñe masiye poreyē. ¹⁷ Mai Ęjaguē ba'iyete cato, baguē Espiritute mai recoyo huanofne ba'ijën, baguē ba'iyete masiye poreyē mai. ¹⁸ Moisés yo'ogüē ba'ise'e'ru mai ziare gare yahueye beoye ba'ijën, mai si'acuabi Riusu ta'yejeiye ba'iyete te'e ruiñe ěñani masijën, mai Ęjaguē Espiritubi conguēna, Riusu ta'yejeiye ba'ie'ru ai ba'ie ai ta'yejeiye ba'icua re'huasi'cua ba'iyē mai.

4

¹ Yureca, Riusubi yēquēnani oire bani ěñaguē, baguē yo'ore yēquēnani guanseguēna, baguēni te'e zi'inni bojocua sēani, baguē yo'ore jo'caye beoye si'a jēja yo'ojën ba'iyē yēquēna. ² Ja'nca ba'icuabi bain ro coquejën yahue yo'oye'ru gare yo'oye beoye ba'ijën, gu'aye yo'oye beoye bañuni cajën, ja'anre gare quē'ñeñē yēquēna. Yequēcuabi Riusu

cocare yahuera'rë sa'ñejën bañu cajënna, gare yo'oye beoye güejën sehuoyë yëquëna. Riusubi yëquëna ba'iyete ëñaguëna, yëquënabi Riusu cocare te'e ruiñe se'ga quëani achojën, si'a bainni te'e ruiñe yo'ojën ba'icua ëñojën ba'iyë yëquëna. ³ Ja'nca quëani achojënna, yequëcua Riusu bënni senjosi'cua ba'ija'cua se'gabi te'e ruiñe achaye yëmajën, ro ñu'ñujeiñe se'ga ba'ija'cua'ë. ⁴ Zupai huatibi bain recoyo ro'tayete ënseza caguë, ën yija ba'iyë se'gare bacuani ëñoji. Ja'nca ëñoguëna, bacuabi ñaco beocua'ru ba'ijën, Riusu cocareba te'e ruiñe achaye poremajën, Cristo ta'yejeiyereba ba'iyete, Riusu ba'iyë'ru ba'iyete gare masiye beoye ba'icua ba'iyë. ⁵ Yëquëna hua'nabi Riusu cocarebare quëani achojën, ro yëquëna ba'iyete camajën, Jesucristo ta'yejeiyereba Eñaguë ba'iyë se'gare quëani achojën ba'iyë. Yëquëna ba'iyete cato, Jesusre yo'o concua se'ga ba'ijën mësuacuani coñe se'ga yëyë yëquëna. ⁶ Mai Taita Riusubi ru'rureba ba'isirën ën yija zije re'otore ëñani, guanse coca se'ga caguë, Miaja'guë caguëna, mia re'oto runji'i. Ja'nca ruin güesequëbi mai ba'iyete ëñani, yë'ë ba'iyete te'e ruiñe masijë'ën caguë, maibi baguë ta'yejeiye ba'iyë te'e ruiñe masihuë. Ja'nrebi Jesucristo ta'yejeiye ba'iyete ru'ru ëñani masini, ja'nrebi Riusu ta'yejeiye ba'iyete te'e ruiñe masiye porehuë mai.

El vivir por la fe

⁷ Ja'nca masiye porecuabi ro ya'o se'gabi re'huasi'cua ba'icuatana, ai ta'yejeiye yo'o yo'oni ëñoñe poreyë mai. Ja'nca porejënna, yequëcuabi ëñani, ¿queaca yo'oye poreyë'ne? cato, Riusu

ta'yejeiyereba conguëna, yo'oye poreye masija'bë. Riusu se'gabi ta'yejeiye yo'oye pore ëjaguë'bi ba'iji cajën, bainni quëani achojën ba'iyë mai. ⁸⁻¹⁰ Ja'nca quëani achojën ba'ijën, Jesucristo ai yo'oguë junni tonse'e'ru güina'ru maire ba'iguëna, ba ai yo'oye jëayete ro'tama'iñu cayë. Maibi ai ba'iyë ai yo'ojën ba'icuata'an, Riusu yo'o yo'oye yuta poreyë. Gue yo'oye ro'taye beoye ba'icuata'an, gare huesë hua'na ruiñe beoye ba'iyë. Yequëcuabi maini ai je'o bacuata'an, Riusubi maire gare jo'cani senjoñe beoye ba'iji. Mai je'o bacuabi maire huani senjoni tëjiñu cacuareta'an, Riusubi ënseji. Jesucristoni gu'aye yo'ose'e'ru maini güina'ru yo'ojënna, yequërë huani senjosi'cua ba'icuabi Cristo yure huajëguë ba'iyete bainni ëñojënna, mai ba'iyete ëñani, ja'anre masiye poreyë bacua. ¹¹ Yureca maibi ën yijare ba'ijën, Jesucristoni yo'o conjënna, maire je'o bacuabi Jesucristoni huani senjoñe yëse'e'ru güina'ru maire huani senjoñe yëyë. Ja'nca yëjënna, maibi ai yo'ojën, Jesucristo ta'yejeiye ba'iyete bacuani masi güeseyë. ¹² Yureca yëquëna hua'nabi Riusu yo'o yo'oye ro'ire junni tónto'ga, mësacuabi Cristo ba'iyete ye'yeni, recoyo huajëcua ruiñe.

¹³ Riusu Espíritubi conguëna, maibi Cristoni si'a recoyo ro'taye poreyë. Riusu ira bainguë raosi'quë cani jo'case'e'ru güina'ru cayë mai. “Riusuni si'a recoyo ro'tasi'quë sëani, baguë ba'iyete yequëcuani quëani achoye poreyë yë'ë” caguëna, mai'ga güina'ru recoyo ro'tani quëani achoyë. ¹⁴ Ja'nca quëani achocuabi ëñere masiyë: Mai Ëjaguë Riusubi Jesucristo junni tonsi'quëni

go'ya rai güeseja'guë'bi. Güesequëna, yëquënabi Jesucristo naconi te'e ba'ijën, mësacua naconi te'e ñë'casi'cua ba'ija'cua'ë. ¹⁵ Ja'nca ba'ija'cuabi yureña ai yo'ojën ba'ito'ga, mësacua Cristo bain jubë quë'rë jaijeicua ba'iyë. Ja'nca ba'ijën, quë'rë jai jubë bainbi Cristo oire bani coñete masijën, quë'rë ai jai jubë bainbi Riusuni bojojën surupa cajën, baguë ta'yejeiyereba ba'iyete quë'rë se'e masi güeseye poreyë.

¹⁶ Ja'nca ba'iguëna, maibi ai yo'ojën ba'ito'ga, Cristoni yo'o coñete gare jo'caye beoye ba'iyë. Mai ën yija ba'i ga'nihuëbi ñu'ñujeiguëta'an, Riusubi mai recoyote mame re'huaguë, si'a umuguseña quë'rë jëja ba recoyo ba'icuaire maire re'huaji. ¹⁷ Maibi rëño ñësebë se'ga ai yo'ojënna, Riusubi baguë naconi si'arën ba'ija'yete maini re'huani, baguë ta'yejeiyereba ba'iyete maini ai masi güeseye ro'taji. ¹⁸ Ja'nca sëani, ro ën yija ba'iyete gare ro'taye beoye ba'iyë mai. Ro ën yija ba'iyete ro'tatoca, carajeiye se'ga ba'iji. Riusu jobo ba'iyete ro'tatoca, gare carajeiye beoye ba'iji.

5

¹ Ja'nca sëani, Riusu naconi si'arën te'e ba'ija'cua ba'iyë masiyë mai. Ro ën yija ba'i ga'nihuëbi gare carajeiguëta'an, Riusubi baguë naconi ba'ija'rute maire re'huani baji. Ja'anruna ti'anni, gare carajeiye beoye ba'ija'cua'ë mai. ² Yureca, ën yijare ba'ijën, ai yo'ojën cuarujënna, mai ba'ija'runa ti'añe ai cu'e ëaji maire. ³ Ja'anruna ti'anto, Cristobi maire re'oye ëñaguëna, gare jucha beocua ba'ija'cua'ë mai. ⁴ Yureca, ën yija ga'nihuë gu'a huanofne ba'ijën, Ai guaja'ë cajën, ya'jajën

ba'iyë. Junni huesëye ro'tama'iñë mai. Quë'rë ai ba'iyë ai huajëjën ba'ija'ye, ja'anre ro'tajën ba'iyë mai. Ja'nca ro'tacuabi Riusu re'huacaisiruna ti'anni ta'yejeiye si'arën ba'ijën, gare se'e ai yo'oye beoye ba'ijën gare carajeiye beoye ba'ija'cua'ë mai. ⁵ Riusurebabi maire ja'nca re'huaja'ye ro'taguë, yua yë'ë cani jo'case'e'ru güina'ru ba'ija'yete masijë'ën caguë, baguë Espíritute maina raoguëna, mai recoyote ba'iguë maire conjì.

⁶ Ja'nca sëani, maibi jëja recoyo re'huani, Riusuni jo'caye beoye bojojën ba'iyë. Ën yija ga'nihuëte yuta bajën, Riusu naconi ba'ija'yete so'obi ëñajën, te'e ruiñereba masiye porema'icuata'an, baruna ti'anja'ñete masiyë mai. ⁷ Ro mai ñaco se'gabi ëñato, barute ëñañe porema'iñë. Riusu cani jo'case'ere si'a recoyo ro'tato, barute masiye poreyë. ⁸ Ja'nca sëani, maibi jëja recoyo re'huani, Riusu naconi jo'caye beoye bojojën ba'iyë. Ën yija ga'nihuëte gare jo'cañu cajën, Riusu jobore ba'iyë ro'tajën ba'iyë mai. ⁹ Ja'nca ro'tacuabi ën yijare yuta ba'ijën, mai Ëjaguë yëye'ru yo'oye yëyë mai. Baguë jobona sani ba'ijën, baguë yëyere'ga yo'oye yëjën ba'ija'cua'ë mai. ¹⁰ Yureca mai jubë ba'icua si'acuabi Cristo jëja guëna seihuë ba'iruna nëcaye baja'cua'ë. Ja'nca nëcajënna, Cristobi mai ën yija ba'ijën yo'ose'e si'ayete ëñani masiji. Re'oye yo'ose'e ba'itoca, maire insija'yete coja'cua'ë. Gu'aye yo'ose'e ba'itoca, maire si'nseja'yete coja'cua'ë.

El mensaje de la paz

¹¹ Ja'nca coja'cuabi mai Ëjaguë si'nseja'yete huaji yëjën, re'oye yo'oye se'gare ro'tajën,

bain hua'nare ai jëja yihuojën ganiñë yëquëna. Ja'nca ganijënna, Riusubi yëquëna ba'iyete ëñaguë, yëquëna te'e ruiñe ganijën ba'iyete masiji. Yequëcuabi yëquënani gu'aye cacuata'an, mësacua yua yëquëna te'e ruiñe ganijën ba'iyete masijë'ën. ¹² Ro bain caye'ru yëquëna re'oye yo'ojën ba'iyete mësacuani quëani achoma'inë yëquëna. Yëquënabi Riusu yo'o coñe yëcua se'ga ba'iyë cajën, mësacuani quëani achoyë. Ja'nca quëani achojënna, mësacuabi yëquëna ba'iyete bojoye ro'tajën, ro bain ro'taye'ru ro'tacuani masiye sehuoye poreyë. Ja'an ro'tacuabi bain re'oye ëñañe se'gare yëyë. Recoyo mame re'huaye gare güeye ba'iyë. ¹³ Yëquënabi Riusu cocarebare ai jëja quëani achojënna, yequëcuabi Ro güebe coca cajën ba'iyë, yëquëenate cayë. Ja'nca cacuata'an, Riusu ta'yejeiye ba'iyete masi güeseyë yëquëna. Yëquënabi te'e ruiñe caye ëñojënna, mësacuabi Riusu ba'iyete quë'rë re'oye masiye poreyë. ¹⁴ Yëquëna yo'ojën ba'iyete si'ayete cato, Cristo ai oire bani coñete ro'tani, yëquëna yo'ore yo'oyë. Eñere te'e ruiñe masiyë yëquëna. Cristobi si'a baguë bainni oire bani junni tonguëna, si'acuabi ro bacua ba'iyete ro'taye beoye ba'ijën, baguë yëye yo'oye se'gare ro'taye bayë. ¹⁵ Cristo junni tonsi'quëbi mai ba'iyete ëñaguë, Mësacua yëye se'gare ro'taye beoye ba'ijën, yë'ë yëyete yo'oye ro'tajën ba'ijë'ën, maini caji. Ja'nca sëani, mai Eñaguë Jesucristobi mai ro'ire junni tonni go'ya raiguëna, baguë ba'iyete jo'caye beoye ro'tajën bañuni. ¹⁶ Ja'nca sëani, si'a bainni ëñajën, ro bain ro'taye'ru bacua ba'iyete ro'taye beoye ba'ijë'ën. Ja'anrë maibi

Cristote ja'nca ro'tajën ba'isi'cuata'an, gare se'e baguëte ja'nca ro'taye beoye ba'iyë mai. Riusu ro'taye'ru Cristo ba'iyete ro'tajën ba'iyë mai. ¹⁷ Ja'nca sëani, bainbi Cristoni te'e zi'inni batoca, mame recoyo re'huasi'cua ba'iyë. Bacua ja'anrë yo'ojën ba'ise'ere gare se'e yo'oma'icua ba'iyë. Tin ba'iyë'ru ba'ijën, mame recoyo re'huasi'cua ba'iyë.

¹⁸ Riusubi maire ja'nca mame re'huaye ro'taguë, baguë Zin Jesucristo junni tonse'ebi mai gu'a juchare quë'ñeni, Yë'ëni gare se'e je'o bama'ijë'ën caguë, baguë bainreba be baguëte ja'nca ro'taye beoye ba'iyë mai. Riusu ro'taye'ru Cristo ba'iyete ro'tajëna'ie maire choiji. Ja'nca choiguë, maire cuencueni, baguë mame recoyo re'hua coca quëani achocuare maire re'huani, bainna saoji. ¹⁹ Baguë Zin Jesucristobi maina raiguëna, Riusubi baguë naconi te'e zi'insi'quë baji'i. Ja'nca ba'iguëbi si'a bain gu'a juchare gare se'e ro'tama'iñe yëguë, mësacua je'o bayete gare jo'cani, Yë'ëna te'e zi'injën raijë'ën caguë choiji. Ja'nca choiguëbi yëquëenate cuencueni, ja'an cocare quëani achocuare yëquëenate reye'ru Cristo ba'iyete ro'tajën'huabi. ²⁰ Ja'nca re'huaguëna, yëquënabi Cristo coca quëacuabi mësacuana ti'añë. Ti'anni quëajën, Riusu case'e'ru güina'ru mësacuani Cristo cocare quëani achoyë. Riusuni je'o bayete gare jo'cani, baguëni te'e zi'iñe ro'tajën ba'ijë'ën cayë. ²¹ Riusubi baguë Zin jucha beoguëte cuencueni, mai gu'a jucha ro'ina baguëni junni ton güesebi. Ja'nca junni tonguëna, yureca maibi Riusuna ti'anni, baguë re'o bain ba'iyë poreyë. Ja'nca ti'anni yo'otoca, Riusubi maini bani, mai gu'a

jucha yo'ojën ba'ise'ere gare se'e ro'tama'iguë ba'iji.

6

¹ Yureca, yëquënabi Riusu yo'ore baguë naconi te'e conjën ba'ijën, mësacuani si'a jëja yihuojën cayë: Riusubi mësacuani ai yëreba yëguë, baguë naconi te'e zi'ĩnete choiji. Ja'nca choiguëna, mësacua yua ro güeye beoye Riusuni jaë'ë cajën sehuojë'ën.

² Riusu coca toyani jo'case'ere ëñato, ñaca caji Riusu:

Re'oye ba'irën ti'anguëna, më'ëni achayë yë'ë.

Yë'ë tëani ba umuguse ti'anguëna, më'ëni oire bani coñë yë'ë, cani jo'cabi Riusu.

Cani jo'caguëna, yurera baguë re'oye ba'irën ti'anbi.

Yure umuguse yua Riusu maire tëani ba umuguse ti'anse'e ba'iji.

³ Ja'nca ti'anse'e ba'iguëna, yëquëna hua'nabi Riusure yo'o concua ba'ijën, Riusuna ti'an ma'are bainni gare huacha ëñoñe beoye ba'ĩnu cajën, mësacuani Riusu bainreba ba'iyë yurera choiyë. Huacha ëñoma'itoca, yequëcuabi yëquëenate gu'aye caye gare porema'inë. ⁴ Gu'aye cacuata'an,

yëquënabi mësacuana ti'anjën, Riusure yo'o concua ba'iyë mësacuani ëñoreba ëñojën, ñaca ba'icua ba'iyë: Ai jëja yo'o yo'oye bacuata'an, Riusuni yo'o coñë gare jo'cama'inë. Ai ba'iyë ai yo'ojën, yëquëna yo'oye porema'inë tēca Riusuni conjën, huesëni si'aye'ru ba'ijën, Riusu yo'o conjën ba'iyë. ⁵ Yequëcuabi hui'ya huaijën, yëquënani preso zeanjën, ai je'o ëñajënna, Riusu coñete ai yējën ba'iyë. Yëquëna aireba guajaye tēca

yo'o yo'ojën, na'ijaijën ñatajeijën ba'ijën, aon gu'ana ju'in hua'na'ru ba'iyë. ⁶ Gu'a jucha yo'oye beoye ba'ijën, Riusu ba'iyete què'rë ta'yejeiye ye'yejën, yequëcuani bëinma'iñe cajën, bacuani re'oye yo'o conjën, Riusu Espíritubi congüena, si'a bainni ai oire bani ai yëjën ba'iyë. ⁷ Bainni te'e ruiñe se'ga cajën, Riusu ta'yejeiyereba ba'iyete ëñojën, yëquëna re'oye yo'ojën ba'iyebi zupai huatini te'e jëana senjoñe poreyë. ⁸ Yequëcuabi yëquënate re'oye ëñajënna, yequëcuabi yëquënate ai hui'ya jayayë. Yequëcuabi yëquënate ai re'oye cajënna, yequëcuabi yëquënate ai gu'aye cayë. Yequëcuabi yëquënate cajën, ro coqueye se'ga yo'ojën ba'iyë cajënna, te'e ruiñe yo'oye se'ga ba'iyë yëquëna. ⁹ Yequëcuabi yëquënani ëñani, Ro gu'a bain ba'ijënna, bacuare huesëyë mai cayë. Yequëcuaca yëquënani ëñani, Te'e ruiñe yo'ojënna, si'aruan bainbi bacuare masiyë cayë. Yequëcuabi yëquënani huani senjoñe yëcuata'an, yuta huajë hua'na ba'iyë yëquëna. Yëquënabi ai jëja si'nsesi'cua ba'icuata'an, huani senjosi'cua beoye ba'iyë yëquëna. ¹⁰ Ai oijën sa'nticua ba'icuata'an, Cristoni caraye beoye bojojën ba'iyë yëquëna. Bonse beocua se'ga ba'icuata'an, Riusu caraye beoye insija'yete ai jai jubë bainni ba güeseyë yëquëna. Gare bonse beo hua'na ba'icuata'an, Riusu insiyete gare caraye beoye coní bayë yëquëna.

¹¹ Yë'e bain sanhuë, Corinto huë'e jobo ba'icua, mësacuani coca cajën, gare yahueye beoye te'e ruiñe cani tonhuë yëquëna. Mësacuani ai bojojën, mësacuani ai ta'yejeiye yëreba yëyë yëquëna.

¹² Mësacuani ai yëreba yëye jo'cama'iñë yëquëna.

Mësacuaca yëquënani yëye jo'caye ëñoñë. ¹³ Yë'ëbi mësacuani yihuoguë caguë, taita hua'guë baguë zin hua'nani yihuoye'ru mësacuani yihuoyë yë'ë. Yëquënare'ga ai ba'iyë ai bojojën, ai yëreba yëjën ba'ijë'ën.

Somos templo del Dios viviente

¹⁴ Mësacua yua Cristoni recoyo ro'taye gu'a güecuani te'e zi'ñe beoye ba'ijë'ën. Riusu re'o bain te'e ruiñe yo'ojën ba'icuabi gu'a bain naconi te'e bojoye gare porema'ñë. Riusu miañete ganicuabi zijeï re'oto ganicua naconi te'e ganiñe gare porema'ñë. ¹⁵ Cristo'ga zupai huati naconi gare te'e ro'taye beoye ba'iji. Tin ba'icua sëani, Cristoni si'a recoyo ro'tacuabi baguëni ro'taye gu'a güecua naconi sa'ñeña te'e conni ba'iyë gare beoyë. ¹⁶ Huacha riusu hua'ire Riusu huë'ena jo'catoca, ai gu'aye ba'ire'abi. Riusu huë'ere cato, mai recoyore ba'iji mai ta'yejeiye huajëguë ba'i Riusu. Riusu coca cani jo'case'ere ëñato, ñaca caji:

Yë'ë ba'i huë'ere cato, yë'ë bainreba recoyore
ba'ija'guë'ë yë'ë.

Bacua naconi te'e ganiguëbi bacua Riusureba
ba'iguëna, bacua yua yë'ë bainreba jubë
hue'aja'cua'ë.

¹⁷ Ja'nca sëani, mai E'jaguëbi ëñere'ga caji: Gu'a bain
ba'irute gare jo'cani, gare quëñëni ba'ijë'ën.

Bacua si'si ma'carëanre gare pa'roye beoye
ba'ijë'ën.

Ja'nca ba'ijëna, mësacuani yë'ë jobona conï bojoni,
mësacua taita ba'ija'guë'ë yë'ë.

18 Ja'nca ba'iguëbi yë'ë emë zin hua'nare, yë'ë romi zin hua'nare mësacuare re'huanı baja'guë'ë yë'ë.

Ja'an cocare canı jo'cabi mai ta'yejeiyereba Ęjaguë Rıusu.

7

1 Yureca, yë'ë bain sanhuë, Rıusubi mainı ja'nca canı jo'caguëna, gu'a jucha beoye gare ba'ijën bañuni. Mai ga'nıhuë, mai yacahuë, mai re-coyo, sı'aye gare tënosi'cua ba'ijën bañuni. Rıusu tënoreba tënoñete senni achajën, Rıusu yo'o guans-eye se'gare te'e ruiñe yo'ojën bañuni.

La conversión de los corintios

2 Yureca, ¿mësacua guere yëquënani ai ba'ıye ai bojomajën, yëquënani ai yëreba yëjën ba'ıma'ıñe'ne? Yëquëna hua'nabi mësacuani gare gu'aye yo'omajën, gare sı'sı yo'omajën, gare coqueye beoye baë'ë. 3 Yë'ëbi ja'an cocare mësacuani caguë, mësacuani gu'aye caye ro'tama'ıñë. Yë'ë ja'anrë case'e'ru güina'ru ñaca cayë: Mësacuani ai yëreba yëguë, mësacua naconi jo'caye beoye sı'arën bojoguë ba'ıyë yë'ë. 4 Ja'nca bojoguë, mësacuani huaji yëye beoye sı'a jëja coca caye poreyë yë'ë. Mësacua ba'ıyete yequëcuani bojoguë caye poreyë yë'ë. Ai sa'ntı hua'guë ba'ısi'quëbi ba'ıguëna, yureca Rıusubi yë'ëni oire bani congüë, sa'ntıye beoye ba'ıguëre yë'ëre re'huabi. Ai guajaye ai yo'oguë ba'ısi'quëta'an, yureca ai ba'ıye mësacuare ai bojoreba bojoyë yë'ë.

5 Yëquëna hua'na Macedonia huë'e jobona saise'ere cato, ai guajasi hua'na ti'anjën, ai yo'oye se'ga ba'ijën, bëani huajëye gare poremajën baë'ë.

Yequëcuabi yë'ëni je'o bajën yëquënare huaiye yëjënna, yequëcuabi Cristoni jo'cani senjoñe yëjënna, ai yo'ohuë yëquëna. ⁶ Ja'nca ai yo'ojënna, mai Ējaguë Riusubi ai re'oye conbi. Si'a bain se'e yo'oye porema'icuanani ai coñe masiguëbi yëquënani conguë, Titote yëquënana raobi. ⁷ Ja'nca raoguëna, Titobi mësacua yë'ëre cu'e ëaye, mësacua oire baye, yë'ëre ai yëreba yëye, ja'anre yë'ëni quëaguëna, yë'ëbi gare se'e recoyo sa'ntiye beoye ba'iguëbi mësacuanani quë'rë ai ba'iye bojo recoyo re'huahuë.

⁸ Yë'ë yua mësacuanani bëin cocare toyani saosi'quëbi ai sa'ntiguë baë'ë. Ja'nca ba'isi'quëbi yureca sa'ntima'iñë yë'ë. Mësacuabi yë'ë bëin cocare ëñani ro'tani, recoyo ai oijën, rëño ññesebë se'ga sa'nti hua'na baë'ë. ⁹ Ja'nca ba'ijën, mësacua gu'a jucha yo'ojën ba'ise'ere ro'tani, mai gu'ayete jo'cani senjoñu cajën, Riusu coñete senni achajën oijënna, yë'ëbi masini bojohuë. Mësacua quë'rë re'o recoyo re'huajënna, ai bojohuë yë'ë. ¹⁰ Bainbi Riusu coñete senni achajën, ai yo'ojën ai oitoca, Riusubi bacua recoyote mame re'huani, bacuanani sa'ntiye beo hua'na ba'i güeseji. Bainbi Riusu coñete senmajën, ai yo'ojën ai oitoca, quë'rë sa'nti hua'na ruinjën, recoyo gu'ajeyë. Ja'nca gu'ajeyënna, Riusu bënni senjoñe se'ga ba'ija'guë'bi bacuare. ¹¹ Mësacua ai sa'ntijën ba'ise'ere cato, Riusubi conguëna, quë'rë ai ba'iye recoyo jëja ba hua'na mësacua ruën'ë. Mësacua gu'a jucha yo'ojën ba'ise'ere ro'tajën, mai gu'ayete oijën, te'e jëana jo'cani senjoñu cajën, Riusu coñete aireba ëjojën baë'ë mësacua. Riusuni gu'aye yo'ojën, Pablöre'ga gu'aye yo'ojën baë'ë yëquëna cajën, ai oireba

oijën, mësacua jubë ba'iguë gu'aye yo'osi'quëni si'nse coca cajën, gare jo'caye beoye re'oye yo'oye se'gare ro'tajën baë'ë mësacua. ¹² Yureca, yë'ëbi mësacuani bëin cocare ja'anrë toyani saoguë, gu'aye yo'osi'quëni si'nseye ro'tamaë'ë. Yequë, gu'aye yo'ose'ere ai sa'ntiye ai yo'osi'quëni coñe ro'tamaë'ë. Mësacuani ro'tahuë yë'ë. Riusubi yo'o güesequëna, yëquënanani se'e ai bojojën, yëquënanani ai yëreba yëja'bë caguë, mësacuani bëin cocare toyani saohuë yë'ë. ¹³ Ja'nca toyani saoguë, mësacua recoyo bojoyete achani, yureca yëquëna'ga ai ba'iyë ai bojo recoyo re'huani, se'e sa'ntiye beoye ba'iyë.

Mësacua bojojën ba'iyete Titoni quëani achojënna, baguë'ga bojo recoyo re'huani, yëquënanani quëaguëna, yëquëna'ga quë'rë se'e ai bojo recoyo re'huahuë. ¹⁴ Quë'rë ja'anrë mësacua ba'iyete Titoni re'oye cahuë yë'ë. Ja'nca caguëna, Titobi mësacua ba'iruna ti'anni, mësacua re'oye ba'iyete ëñani bojobi. Ja'nca sëani, mësacua ba'iyete Titoni gare huacha caye beoye baë'ë yë'ë. Te'e ruiñe caye se'ga baë'ë yë'ë. Mësacuani coca cajën, Titoni coca cajën ba'ijënna, Riusubi yë'ë ja'an case'ere te'e ruin coca ba'i güesebi. ¹⁵ Titobi mësacua ba'iyete ro'taguë, mësacuani ai bojoguë, mësacuani quë'rë ai ba'iyë ai yëreba yëji. Mësacuabi te'e ruiñe yo'ojën, baguëni ai oire bani conjënna, baguëbi ja'anre ro'tani quëaguë, ai bojosi. ¹⁶ Bojoguëna, yë'ë'ga mësacua te'e ruiñereba yo'oyete ro'tani bojoyë.

Generosidad en las ofrendas

¹ Yureca, yë'ë bain sanhuë, Riusubi baguë bainreba Macedonia yija ba'i jubëanni ai ba'ie ai conguëna, mësacuani quëaye yëyë yë'ë. ² Bacuare ai bonse caraguëna, bacua porema'inë tëca ai yo'ojën ba'icuata'an, Riusuni ai ba'ie ai bojoreba bojojën, Riusu bain bonse caracuanu coñu cajën, bacua bonserëanre cuencuehuë. ³ Ja'nca cuencueni, bacua porese'e'ru insiye yëjën, quë'rë ai ba'ie ai insijënna, yë'ëbi ëñani masihuë. ⁴ Yëquënabi bacua curire tëaye yëmajënna, bacuabi yëquënani quë'rë ai ba'ie ai senni achajën, Riusu bainreba bonse caracuana ro insini coñe yëyë cajën, ⁵ yëquëna ro'tama'ise'e'ru ai ba'ie ai curire bëyoni ro insihuë. Ru'ru, Riusu bainguë'ë yë'ë cajën, Riusuna insini jo'cahuë. Ja'n'rëbi, Riusu yëye'ru yo'ojën, yëquënana insini jo'cahuë. ⁶ Ja'nca insini jo'cajënna, Titoni cahuë yëquëna: Më'ëbi ën yo'o Riusu yo'o conse'ere ënjo'ona yo'o bi'rasi'quëbi yureca Corinto bainna sani, güina'ru Riusuni yo'o conguë ba'ijë'ën cahuë. ⁷ Ja'nca cajënna, baguë yua mësacua jobona saiguëna, mësacuani ñaca yihuoguë cayë yë'ë. Mësacuabi Cristoni si'a recoyo ro'tajën, baguë cocarebare ai re'oye masijën, yequëcuani ai re'oye quëani ahojën, si'a jëja yo'o conjën, yëquënani ai ba'ie ai yëreba yëjën, ja'an ba'icua sëani, mësacua yua Riusu bainreba bonse caracuana ro insiyere'ga güina'ru ai ba'ie ai bojojën, Riusubi conguëna, ja'an yo'ore yo'ojën ba'ijë'ën.

⁸ Ja'an yo'ore yo'oye mësacuani guansema'inë yë'ë. Mësacuani yihuoye se'ga ba'iyë. Mësacuabi

coñe yëtoca, Riusu coñete ro'tajën, Macedonia bain bojojën yo'ose'e'ru güina'ru yo'o conjën ba'ijë'ën. Riusu bainreba caracuani ai yëreba yëjën ba'itoca, mësacua yo'oyete ëñani masiyë. ⁹ Mai Ëjaguë Jesucristo yo'o conguë ba'ise'ere ro'tani ye'yëjë'ën. Taita Riusu naconi ba'iguë, ai ba'iyë caraye beoye baguëta'an, mësacua ba'iyete ro'tani, mësacuani oireba oiguë, bonse beo hua'guë runji'i. Mësacuabi güina'ru Taita Riusu naconi ba'ijën, yë'ë caraye beoye base'e'ru con bajë'ën caguë, ja'nca bonse beo hua'guë runji'i baguë.

¹⁰ Yureca, ën cocare mësacuani yihuoguë cayë yë'ë. Mësacua yequë tëcahuë yo'oye yëse'e, mësacua curi insiye ro'tase'ere caguë, ja'an yo'ore yureña yo'oni tëjitoca, mësacuare re'oye ba'iji. ¹¹ Mësacua yo'o coñe yëse'e'ru güina'ru yo'ojën, mësacua bonse bayete cuencueni, ja'anbi inni, Riusu bainreba caracuana ro insini saojë'ën cayë yë'ë. ¹² Riusubi baguë bain bonse insiye yëyete ëñaguë, ja'anre bojoi. Bacua insiye poreyete masiguë, bacua insiye porema'iñete senma'iji Riusu.

¹³ Ja'nca sëani, mësacua bonse carajeiye tëca insiye senma'iñë yë'ë. Yequëcuana insini jëhuani, ja'nrebi mësacua carase'ebi ai yo'ojën ba'itoca, gu'aji. ¹⁴ Mësacua yureña ai bonsere bajën, bonse caracuana insiye bayë. Jë'te yequëre mësacuabi bonse caracua ba'ijëna, bacua'ga güina'ru mësacuana ro insiye poreyë. Ja'nca ba'iguëna, Riusu bainrebabi sa'ñeña te'e yo'o conjën ba'iyë. ¹⁵ Riusu coca toyani jo'case'ere ëñani ye'yëjë'ën: “Riusu insini jo'case'e chiani bacuare cato, ai ba'iyë chiasicuabi huo'hueni tëjini, jëhuaye beoye

bateña. Choa ma'carë chiasi'cuabi yequëcua huo'huese'ere coní, gare caraye beoye bateña.” Ja'nca toyani jo'case'e ba'iguëna, si'a Riusu bainbi bacua bonsere sa'ñeña huo'hueni insiye bayë.

Tito y sus compañeros

¹⁶ Yureca, Riusubi Titore choini, mësacuana saoguëna, ai bojoyë yë'ë. Yë'ë yua mësacuani ai ba'iyë ai oire bani conja'ma caguëna, Tito'ga yë'ë ro'taye'ru güina'ru mësacua ba'iyete ro'taguëna, ¹⁷ yëquëna sense'e, mësacuani conguë saijë'ën cajën senni achajëna, baguë yua jaë'ë cani, baguë sani coñe yëse'e'ru mësacuana te'e jëana sani conji.

¹⁸ Ja'nca saiguëna, yequë Cristo bainguë, Riusu cocarebare quëani achoye ai re'oye masiguë, ja'anguëte Tito naconi mësacuana saoyë yëquëna. Baguë yua Cristo bain jubëan ai jai jubëanna sani quëani achoguëna, si'a bainbi achani, baguë quëani achoye poreyete bojojën, ¹⁹ Yëquëna naconi yo'o yo'oguë ganijë'ën baguëni cahuë. Cajëna, yëquëna naconi ganiguëbi Riusu bain bonse caracuana insini conjë'ën, si'acuani quëani achoguë, yëquënani re'oye conguë ganiji baguë. Riusu ta'yejeiyereba ba'iyete, yëquëna re'oye yo'oye yëyete bainni masi güeseñu cajëna, baguë yua yëquënani conguë ganiji. ²⁰ Conguë ganiguëna, yëquënabi ai ba'iyë ai curire huëoni, Riusu bainreba caracuana ro insijën, yequëcua yëquëna yo'oyete gu'aye cama'ñe cajën, Riusu ta'yejeiye ba'iyë ëñoñe se'gare ro'tajën yo'oyë. ²¹ Ja'nca yo'ojën, gare coqueye beoye re'oye se'gare yo'ojën ba'iyë. Riusubi ëñato, bain'ga ëñato, re'oye se'ga yo'oye ro'tayë yëquëna.

²² Yureca, ba bainre mēsacuana saoguë, yequë Cristo bainguëre'ga bacua naconi saoyë yë'ë. Baguë yua ai te'e ruiñe yo'oye masiguë, mēsacua te'e ruiñe yo'ojën ba'ise'ere ëñani, mēsacuani què'rë ai ba'iyë mēsacuani coñe yëji. ²³ Tito ba'iyete cato, yë'ë gajeguëreba'bi. Yë'ë naconi recoyo te'e zi'insi'quëbi yë'ë yo'o coñe'ru mēsacuani yo'o conguë saiji. Yequë Cristo bain mēsacuani yo'o conja'cuare cato, si'a Cristo bain jubëanbi bacuare cuencueni saojënna, bacuabi Cristo ta'yejeiyereba ba'iyete bainni masi güeseye yëjën, mēsacuani yo'o conjën saiyë. ²⁴ Ja'nca sani ti'anjënna, bacuani ai bojoreba bojojën, mēsacua jubëna coní, bacuani recoyo te'e zi'injën ba'ijë'ën. Yëquënabi mēsacua ja'nca yo'oja'yete Cristo bain jubëanni quëajënna, bacua'ga mēsacua bainni ai yëreba yëyete masiyë.

9

La colecta para los hermanos

¹ Yure Riusu bain bonse caracuana curi insiyete toyato, mēsacuani ai re'oye yihuoni tējihuë yë'ë. ² Mēsacua ja'an curire yuara huëoni tējini, te'e jëana insiye poreyë ro'tayë yë'ë. Ja'nca ro'taguëbi Cristo bain Macedonia yijare ba'ijënna, bacuana sani ñaca quëahuë: Acaya bainbi bacua insi curire huëoni tējini, te'e tëcahuë bani ëjoyë quëahuë. Ja'nca quëaguëna, bacuabi cajën, Acaya bainbi re'oye yo'ojënna, mai'ga bacua yo'ose'e'ru què'rë ai ba'iyë Riusuni yo'o conjën, mai porese'e'ru curire huëoni ro insiñu cahuë. ³ Yureca, mēsacua case'e'ru güina'ru yo'ojë'ën cajën, Cristo bainre mēsacuana saoyë. Mēsacua re'oye yo'ose'ere

quëasi'cuabi mësacua curi huëose'ere masiñu cajën, Cristo bainni mësacuana saoni ëñañe guansehuë. Mësacua curi huëose'ere ëñama'itoca, ro guaja re'oye quëaguë ba'ire'ahuë yë'ë. ⁴ Yë'ë'ga Macedonia bain naconi yo'je sani, yequërë mësacua case'e'ru curire huëoma'itoca, Macedonia bainbi mësacuare gu'aye ro'tama'ïne. Yëquëna, mësacua, si'a jubëbi gue ro'taye beoye ro nëcajën sa'ñeña ëñajën ba'ire'ahuë. ⁵ Ja'anre ro'taguë sëani, Cristo bainre mësacuana ru'ru saoyë yë'ë. Ja'nca saoguë, bacuani cahuë: Bacua curi insija'yete huëojëna, bacua yë'ëni case'e'ru huëoye conjën ba'ijë'ën cahuë yë'ë. Ja'nca cani, ja'nrebi mësacuana yo'je sani ëñato, mësacua curi insija'ye yua huëoni bani ëjoyë. Ja'nca ëjojën, ro yë'ë guansese'e'ru huëoni bama'ïne caguë, mësacua bojojën, caracuni coñe se'ga ro'tajën curire huëojë'ën cayë yë'ë.

⁶ Yureca, mësacuabi ja'an curire huëoni insiye ro'tajën, ën cocare ro'tani ye'yejë'ën: Zio yo'oguëbi ai aonra'carëanre tanma'itoca, ai aonre tëaye porema'iji. Ai ba'iyë ai aonra'carëanre tantoca, ai ba'iyë ai aonre tëani baja'guë'bi. ⁷ Ja'an cocare achaní, mësacua curi huëoni insija'yete ro'tajë'ën. Si'a bain bacua curi insiye ro'tase'e'ru güina'ru yo'oye bayë. Yequëcuabi ai jëja guansejënna, curi insiye ta'yejeiye yëma'itoca, Riusubi bojoma'iji. Bainbi yë'ë curire bojoguë insiza cajën yo'ojëna, Riusubi ëñani, bacuani ai bojoji. ⁸ Ja'nca bojojën insijënna, Riusubi mësacuani quë'rë se'e ai conreba coñe masiji. Ja'nca conguëbi si'aye quë'rë ai ba'iyë mësacuana go'yaguëna, mësacuabi bonsere bani jëhuajën, si'a Riusure re'o yo'o concuana ai ba'iyë ro insiye poreyë. ⁹ Mësacuabi ja'nca yo'ojën

ba'itoca, ñaca toyani jo'case'e'ru ba'iyë mësacua:

Bonse beo hua'nana jo'caye beoye ai ba'iyë ai
bonsere ro insiguë ganitoca, mësacua re'oye
yo'ojën conse'ere gare huanë yeye beoye
ba'iji Riusu.

¹⁰ Riusubi ja'nca cani jo'caguë, yua aon
tanra'carëanre zio yo'ocuaana insiye masiguë,
bain aon aiñete caraye beoye jo'caye masiguë,
ja'anguëbi quë'rë ai ta'yejeiye mësacuana
insiguëna, mësacua ta'yejeiye bajën, quë'rë se'e
bonse caracuana ai ta'yejeiye ro huo'hueni
insijën, Riusuni re'oye yo'o coñe poreyë. ¹¹ Ja'nca
jo'caye beoye ai ta'yejeiye ro huo'hueni insijënna,
Riusubi quë'rë ai ta'yejeiye ba ëjacuare mësacuare
re'huaji. Ja'nca re'huaguëna, yëquënabi Riusu oire
bani conse'ere ro'tajën, mësacua ta'yejeiye bojojën
huo'hueni insiyete ëñajën, Riusuni quë'rë ai ba'iyë
ai bojojën, surupa cajën ba'iyë. ¹² Mësacua yua
Riusu bain bonse caracuana ro insini contoca,
bacuabi bacua bonse carase'ere se'e bajënna, ai jai
jubë Riusu bainbi Riusuni ai ba'iyë ai ta'yejeiye
bojojën, jo'caye beoye Riusuni surupa cajën
ba'iyë. ¹³ Mësacuabi mësacua yo'oja'ye case'e'ru
ai re'oye yo'ojën, mësacua curire huëoni, Riusu
bain bonse caracuana ro insitoca, Riusu bainbi
ëñani, Cristo cocarebare ai re'oye achani yo'oyë
bacua cajën, mësacua ai curire ta'yejeiye huëojën,
bacuana ai bojojën ro insijënna, bacuabi ja'anre
ro'tajën, Riusuni ai ta'yejeiye ai bojoye cajën
ba'iyë. ¹⁴ Ja'nca ba'icuabi mësacuani bojojën,
mësacuare cu'e ëaye ba'ijën, mësacua ba'iyete
Riusuni ujajën ba'iyë. Riusubi mësacuani ai
ta'yejeiyereba conguëna, mësacuani ja'nca bojojën

ba'iyë. ¹⁵ Yureca, Riusubi baguë Zin gañaguëte cuencueni maina ro insiguë raoguëna, Riusuni ai ba'iyë ai bojojën surupa cajën bañuni.

10

La autoridad de Pablo como apóstol

¹ Yureca, yë'ë, Pablo hue'eguëbi, mësacuani bëiñe beoye ba'iguë, mësacuani conza caguë, Cristo yihuoye'ru mësacuani coca yihuoreba yihuoyë. Yequëcua mësacua ba'iru ba'icuabi yë'ëre coca cajën, “Huaji yëguë sëani, mai naconi ba'iguëbi maini si'a jëja coca yihuoma'i'te baguë. Baguë uti toyani raoguë ba'irëan se'ga maini si'a jëja coca yihuoguë toya'te.” Ja'an cocare cajënna, ² mësacuani si'a jëja te'e ruiñe cayë yë'ë: Yë'ëbi mësacua jubëna ti'anguëna, ja'an coca cayë'ru yë'ëre gare cayë beoye ba'ijë'ën. Catoca, yë'ë si'a jëja coca yihuoye poreguëte mësacuani ëñoñë yë'ë. Mësacua jubë ba'icuabi yë'ëre cajën, “Ro ëja beoye ba'iguëbi ro ën yija bain cayë'ru ca'te” cajënna, ³ mësacuani si'a jëja ñaca sehuoyë yë'ë: “Yëquënabi ën yija bain naconi ba'icuata'an, ro ën yija bain ro'tani sehuoye'ru yëquënare je'o bacuani sehuoma'iñë. ⁴ Ro ën yija bainbi ro bacua ba'iyë se'gare ro'tajën, je'o bacuani sehuojën, ro bacua poreye'ru guerra huani jëhuajën ba'iyë. Yëquënabi ja'nca sehuomajën, Riusu ta'yejeiyereba poreyete ëjojën, Riusubi congüëna, bain ai ba'iyë masiye ro'taye gu'aye ro'tayete ëñoni ñu'ñojeiñë. ⁵ Riusuni ujajën, Riusu masiyete senjën, Riusu ba'iyete ro'taye gu'a güecuani ta'yejeiye beoye ba'i güesejën, Cristo ta'yejeiyereba ba'iyete masi

güesejën, Cristoni si'a recoyo ro'tajë'ën cayë yëquëna. ⁶ Mësacuabi Cristoni si'a recoyo ro'tani, jaë'ë cajën ba'ijënna, mësacua jubë ba'icua Cristoni te'e ruiñe achaye gu'a güecuanani saoni senjoñe ro'tayë yë'ë.

⁷ Yëquëenate gu'aye cacua ba'iyete re'oye ro'tani, re'oye masijë'ën. Bacuabi cajën, Cristo ëja bain re'huani raosi'cua'ë yëquëna cajënna, yë'ë yua bacuani ñaca yihuoguë cayë: Mësacua yua Cristo ëja bain re'huasi'cua ba'iyë cajënna, yëquënabi güina'ru Cristo ëja bain re'huasi'cua ba'iyë cayë yë'ë. ⁸ Ja'an ba'iyete ai cato'ga, mai E'jaguëbi yë'ëre re'huani raoguëna, yë'ë caye'ru güina'ru yo'oye poreyë. Riusure yo'o conguë re'huasi'quëbi mësacuare ta'yejeiye jëja recoyo bacuare re'huaye coñë yë'ë. Mësacuare ta'yejeiye beocuare re'huama'iñë yë'ë. Ja'nca re'huaguë, yequëcuabi yë'ëre gu'aye cajënna, gare huaji yëye beoye ba'ija'guë'ë yë'ë. ⁹ Mësacuani si'a jëja coca toyani saoguëta'an, mësacua ba'iru ba'icua caye'ru mësacuani quëcoye ro'tama'iñë yë'ë. ¹⁰ Bacuabi yë'ëre ñaca cajën ba'iyë: “Pabloi utire toyani raoguë, si'a jëja coca ai bëiñe caguë toyaji. Ja'nca toyaguëta'an, mai naconi ba'iguë, ro ta'yejeiye beoye ba'iguë, yihuo coca te'e ruiñe caye porema'i'te baguë” yë'ëre cajën ba'iyë. ¹¹ Ja'nca cacuani ñaca cayë yë'ë: Yëquënabi mësacua jubëna ti'anni cocare cato, yëquëna utire toyani saoye'ru güina'ru yo'ojën ba'iyë yëquëna.

¹² Mësacua jubë ba'icua ro coquecuabi ja'ancua ba'iyete re'oye cajën, Ja'ancua ba'iyë'ru quë'rë re'oye ba'iyë mai cajën, ro huesë hua'na cajën

ba'iyë. Yëquënabi ja'nca caye'ru gare caye beoye ba'ijën, ¹³ Riusu yo'o guanseni conguëna, ja'an yo'o re'oye yo'ose'e se'gare re'oye cajën ba'iyë yëquëna. Riusubi baguë yo'ore guanseni conguëna, yëquënabi mësacuana sani, Riusu bainre mësacuare re'huaye conjën, ja'an yo'o yo'ose'ere re'oye cajën ba'iyë yëquëna. ¹⁴ Mësacua jubëre ba'ijën ja'an yo'ore yo'ojën, Riusu yo'o guanseni jo'case'e se'gare yo'ohuë. Yequëcua Riusu yo'o yo'oye concuare etoni saomaë'ë. Yëquënabi mësacuana ti'anni, yequëcua Riusure yo'o concua beojënna, Cristo cocarebare mësacuani quëani achohuë. ¹⁵ Yequëcuabi ba'itoca, bacuare gare etoni saomajën ba'iyë. Yëquëna se'gabi ja'an yo'o yo'ohuë camajën ba'iyë. Yëquëna se'gabi mësacua naconi ba'ijën, Cristo cocarebare quëani achojënna, mësacuabi Cristoni si'a recoyo ro'tahuë. Ja'nca ro'tajënna, mësacua quë'rë ta'yejeiye jëja recoyo re'huaja'yete conjën ëjoyë. Mësacua yua ta'yejeiye jëja recoyo re'oye re'huani, ja'nrebi yëquënani quë'rë re'oye conjënna, ¹⁶ yequë bain joboanna sani güina'ru quëani achoni conja'cua'ë. Yequëcua Riusure yo'o yo'oye concua ba'itoca, bacua yo'o yo'ose'ere ëñani, Yëquëna se'gabi ja'an yo'ore yo'ohuë, gare camajën ba'iyë. ¹⁷ Bainbi bacua yo'o yo'ose'ere re'oye caye yëtoca, Riusu coca toyani jo'case'e'ru güina'ru cajën, mai E'jaguë Riusu ta'yejeiye yo'ose'e'ë cajë'ën. ¹⁸ Ja'nca sëani, bainbi ja'ansi'cua yo'o yo'ose'ere re'oye cajënna, Riusubi bacua ba'iyete re'oye ëñama'iji. Riusubi baguë bain ba'iyete re'oye ëñaguëna, ja'ancua se'gabi re'oye yo'o yo'ocua ba'iyë.

11

Pablo y los falsos apóstoles

¹ Mësacua jubë ba'icuabi yë'ëre cajën, Ro huesë äaye se'ga coca yihuo'te baguë cajën, ja'nca yë'ëre cacuata'an, yë'ëbi coca yihuoguëna, mësacua güeye beoye achajë'ën. ² Mësacua huacha riusure recoyo ro'tama'ïñe caguë, Riusu oire baye'ru mësacuani ai oire bayë yë'ë. Yë'ë yua Cristo bainre mësacuare re'huaye conguë, mësacuare Cristoni te'e zi'ïnhuë. ³ Ja'nca zi'inguëta'an, yureca mësacua ba'iyete ai oïguë, huacha riusu hua'ire recoyo ro'tama'ïñe caguë, mësacuani yureca coca yihuoyë yë'ë. Ira baingo ba'isi'co Eva hue'egobi ãña re'o coca case'ebi coque güesegona, yequërë mësacuabi coquejën cacuani achani, güina'ru yo'oni, Cristoni te'e ruiñe recoyo ro'taye jo'cama'ïñe. ⁴ Yëquënabi mësacuani Cristo cocarebare quëani achojën, Jesucristo ba'iyete mësacuani masi güesejënna, mësacuabi Cristoni si'a recoyo ro'tani, Riusu Espíritute conï bahuë. Ja'nca yo'ocuata'an, yequëcuabi yëquëna ye'yose'e'ru tin ye'yojën, Riusu yo'o yo'oye ta'yejeiye concua ba'iye ro coquejën ëñojën, coqueye se'ga cajënna, mësacuabi te'e jëana achani bojojën, yëquëna quëani achose'ere ro'taye jo'cahuë. ⁵ Ja'an ro coqueye ye'yocuabi mësacua jobona ti'anni, Riusu yo'o ta'yejequënabi mësacuani Cristo cocarebare quëani achojën, Jesucristo ba'iyete mësacuani masi güesejënna, mësacuabi Cristoni si'a recoyo ro'tani, Riusu Espíritute conï bahuë. Ja'nca yo'ocuata'an, yequëcuabi yëquëna ye'yose'e'ru tin ye'yojën, Riuiye conjën ba'iye ro coquejën cajën, yë'ë ba'iyete gu'aye cajënna,

bacua ba'iyē'ru quē'rē ta'yejeiye Riusuni yo'o conguē ba'iyē yē'ē. ⁶ Bacuabi yē'ēre cajēn, Coca quēani achoye porema'iguēbi gu'aye achoye ca'te cajēna, bacua yequērē te'e ruiñe cayē. Te'e ruiñe cato'ga, yē'ē yua Cristo ba'iyete ai masiguē, bacua masiye'ru quē'rē ai ba'iyē masiguē, mēsacuani te'e ruiñe ye'yōjēn, si'a Cristo cocarebare mēsacuani ai re'oye masi güesehye'yose'e'ru tin ye'yōjēn, Riuuē yē'ē.

⁷ Ja'nca masi güesequēbi Riusu cocarebare mēsacuani quēani achoguē, mēsacuani curi ro'iyē senma'iguē, ro bonse beo hua'guē'ru ñoguēna, mēsacua yua yē'ēre gu'aye yo'oguē ba'iyē ro'taye? ⁸ Banhuē. Mēsacuani re'oye yo'o conza caguē, Cristo bain yequē jubēan ba'icua, bacua curire conī, mēsacua naconi baē'ē yē'ē. ⁹ Ja'nrēbi yo'je, mēsacua naconi ba'iguē, bonse carajeiguēna, mēsacuani curire gare senmaē'ē. Senma'iguēna, Cristo bain Macedoniabi raisi'cuabi yē'ē caraguē ba'ise'ere ñani, yē'ēna ro insini conhuē. Riusubi ja'nca yē'ēre conguēna, mēsacuani curi señe gare ro'taye beoye ba'iyē yē'ē. ¹⁰ Mēsacuani te'e ruiñereba coca caguē ba'iyē yē'ē. Jesucristo cocarebare quēani achoguē, yē'ēre achacuani curi ro'iyē gare señe beoye ba'iyē yē'ē cayē. Ja'nca caguē, si'a Acaya yijare ganiguē caguēna, yequēcuabi yē'ēre ñenseye gare porema'ñē. ¹¹ Mēsacuani yure caye'ru caguēna, ¿Mēsacuabi yequērē yē'ēre ro'tajēn, Maire gare yēma'iji baguē cajēn ba'ima'ñe? Bañē. Mēsacuani ai ba'iyē ai yēreba yēguēna, Riusubi masiji.

¹² Yureca, yē'ē yure yo'oguē ba'iyē'ru gare jo'caye beoye yo'oguē ba'ija'guē'ē yē'ē. Ja'nca

ba'iguëna, ba bain, Riusure yo'o concua ba'ie ro coquejën ëñocuabi mësacuana ti'anni, yë'ë curi coye'ru güina'ru cojën Riusu yo'ore yo'oyë cajën, ja'an caye gare porema'iñë. ¹³ Bacuabi mësacuana ti'anni, Riusubi yëquëenate cuencueni raobi cajën, ro coquejën, ro bacua yëye'ru yo'o yo'ojën, Cristore yo'o concua ba'ie'ru ro coquejën ëñoñë. ¹⁴ Zupai huati yo'oye'ru yo'oye masiyë bacua. Zije re'oto ba'iguëbi Riusu bainna ti'anni, mia re'otona masiye ganiguë ba'ie'ru ëñoni, Riusu bainre coqueye masiji. ¹⁵ Ja'nca masiguëna, zupaire concua'ga Riusu bain re'oye yo'ocua ba'ie'ru ëñojën, maina ti'añë. Ja'nca ti'anjëna, bacua yo'oye masiyete gue ro'taye beoye ëñama'ijë'ën. Riusu bënni senjojei umuguse ti'anguëna, Riusubi bacua ro ëmëje'en ba'iyete ëñama'iji. Bacua yo'o yo'ose'e se'gare ëñani, bacua bënni senjoja'ñete bacuana jo'caji.

Sufrimientos de Pablo como apóstol

¹⁶ Yureca mësacuani se'e coca yihuoguë cayë yë'ë. Yequëcuabi yë'ë ba'iyete cajën, Ro huesë ëaye se'ga coca yihuo'te baguë, cajëna, mësacua yua bacua ro'taye'ru ro'tama'ijë'ën. Mësacuabi bacua ro'taye'ru ro'taye yëcuata'an, yë'ë coca yihuoyete achajë'ën. Yë'ë ba'iyete choa ma'carë caní achoye yëyë yë'ë. ¹⁷ Ja'nca caní achoguëbi ro bain re'oye cayete ëjoma'iñë yë'ë. Mai E'jaguë Riusubi ro bain re'oye cayete ëjoma'iguëna, yë'ë'ga ja'nca ëjoma'iñë yë'ë. Ja'nca sëani, yë'ë yua ro huesë ëaye se'ga coca yihuoye ëñoto'ga, yë'ë co-care achajë'ën. ¹⁸ Ba bain hua'na mësacuana coquejën ti'ansi'cuabi ro bacua gu'a ëayete ro'tajën,

bacua ba'iyete re'oye cani achoyë. Ja'nca cani achojënna, yë'ë yua yë'ë ba'iyete re'oye cani achoguë, Riusu ta'yejeiye ba'iyete se'gare ro'tayë yë'ë. Mësacuabi ja'anre re'oye masiyë. ¹⁹ Ba coquecuabi bacua re'oye ba'iyete cajën, ro huesë ëaye se'ga cani achojënna, mësacuabi Bacua cocare te'e ruiñe ye'yeñu cajën, bacua cocare bojojën achayë. Ja'nca achacuabi yë'ë coca yihuoyere'ga achajë'ën. ²⁰ Bacuabi re'o coca cani achojënna, mësacuabi achani, Cristo ba'iyete jo'cani, zupai huati zemosi'cua te'e jëana ruiñë. Bacuabi re'o coca cani achoni, ja'nrebi mësacua curire tëani bayë. Mësacuare'ga tëani bani, bacua gu'a concuare mësacuare re'huayë. Riusu coca quëani acho ëjacua ba'iyë yëquëna cajën, mësacuani huaijën si'nseyë. Ja'nca gu'aye yo'ojënna, mësacuabi gare ënsemajën, bacuare gare gu'aye caye beoye ba'iyë. ²¹ Mësacua coquejën ye'yocuabi ai re'oye guanseye masiyë, cayë mësacua. Ja'nca cacuata'an, yë'ëca bacua guanseye'ru guanseye porema'iñë. Bacua yo'oye'ru yo'oye ti'anma'iñë yë'ë, cayë bacua.

Ja'nca cacuata'an, bacua ba'iyete'ru quë'rë re'o ëjaguë ba'iyë yë'ë. Yë'ëbi, Ja'ansi'cua ba'iyete caye'ru catoca, ñaca cani achoyë poreyë yë'ë. ²² Bacuabi ja'ansi'cua ba'iyete cajën, Yë'ë yua hebreo bainguë sëani, Riusu bainguë'ë yë'ë. Yua Israel bainguë sëani, Riusu te'e bainguë'ë. Yë'ë yua Taita Abraham bainguë sëani, Riusu te'e bainguëreba'ë yë'ë, ja'anre cajënna, yë'ë'ga güina'ru ba'iguë, Riusu te'e bainguëreba ba'iguë'ë. ²³ Bacua'ga cajën, Yë'ë yua Cristore yo'o conguë'ë cajënna, yë'ëbi Cristoni quë'rë re'oye conguë ba'iyë yë'ë. Ja'nca ba'iguëbi yë'ë ba'iyete cani achoguëna,

bacuabi achani, yequëre yë'ëre cajën, Ro güebe coca ca'te baguë cajën ba'ima'ñe. Ja'nca cajën ba'icuata'an, yë'ë quë'rë jëja recoyo re'huani, ñaca cani achoyë yë'ë: Bacua yo'o coñe'ru quë'rë ai guajaye tēca ai yo'o conguë ba'iyë yë'ë. Ja'nca yo'o conguë ba'iguëna, yë'ë je'o bacuabi yë'ëni ai ba'iyë preso zeanjën, yë'ëni tēcabëbi ai ba'iyë huaijënna, junni huesë äaye baji'i yë'ëre. ²⁴ Judío ëja bain'ga yë'ëre cinco viaje zeanni, ga'ni za'zabobi treinta y nueve huaise'ebi yë'ëre si'nsehuë. ²⁵ Romano ëja bain'ga samute viaje yë'ëre zeanni, bacua huaiñoabi yë'ëre huaë'ë. Yequëcua'ga te'e viaje gatabi yë'ëni senjojën huaë'ë. Samute viaje jai ziyaya yogubi saiguë, yogubi rucaguëna, ai yo'ohuë yë'ë. Jai ziyate na'ijani ñatajani huahuaguëna, ruca äaye baji'i yë'ëre. ²⁶ Cristobi yo'ore caguëna, si'a re'otoñana ai ba'iyë ganiguëbi ai huaji yëguë saë'ë yë'ë. Ziyañabi co'jeguëna, tonni rucare'ahuë yë'ë. Jancua'ga yë'ëre zeanre'ahuë. Yë'ë bain jubë ba'icua judío bain cacua, ja'ancua'ga yë'ëni ai je'o bani, yë'ëni ai gu'aye yo'ohuë. Yë'ë yua huë'e joboñabi ganiguëna, baru bainbi yë'ëni je'o bahuë. Bain beo re'otoñabi ganiguëna, airu hua'i hua'nabi yë'ëre zeanni ainre'ahuë. Jai ziyabi ganiguëna, yë'ë ai huaji yëguë baë'ë. ²⁷ Ja'nca ba'iguë baji'i yë'ëre. Cristo yo'ore yo'oguë, ai guajaye tēca ai yo'ohuë. Ja'an yo'ore yo'oguë na'ijani ñatajaiguë, ai baë'ë. Aon gu'ana ju'inguë, oco ëana ju'inguë, caña caraguëbi sēsëna ju'inguë, aon aiñe jo'cani Riusuni ujaguë ai baë'ë yë'ë.

²⁸ Ja'nca ai yo'oguëbi quë'rë se'e ai yo'oguë baë'ë yë'ë. Ja'nca ba'iguëna, Cristo bain jubëan'ga yë'ë coñete ëjojën, si'a umuguseña yë'ë cuirayete

ai senni achajënna, ai yo'oguë, bacuani coñe bayë yë'ë. ²⁹ Cristo bainbi recoyo jëja beojën gu'a juchana to'injënna, yë'ë'ga bacua jëja beoyete ro'taguë, bacua ba'iyete ai oiyë yë'ë. Gu'a jucha yo'ocuabi coquejënna, Cristo bain gu'a juchana to'injënna, yë'ëbi bacuani ai oire baguë, bacua gu'a juchare quë'ñeni senjoja'ma caguë, bacua ba'iyete ai oiyë yë'ë. ³⁰ Yureca, ja'an coquecuabi mësacua jubëna ti'anni, bacua ba'iyete re'o coca cani achojënna, yë'ëca yë'ë ba'iyete cani achoto, yë'ë ai yo'oguë ba'iguë, yë'ë porema'iguë ba'iguëna, Riusubi yë'ëre congüë baji'i. Ja'an se'gare cani achoyë yë'ë. ³¹ Ja'nca cani achoguëbi gare coqueye beoye ba'iyë. Mai Ëjaguë Riusu, mai Ëjaguë Jesucristo Taita ba'iguëbi yë'ë ba'iyete ëñani, yë'ë te'e ruiñe cayete masiji. ³² Yë'ë'ga Damasco huë'e jobore ba'isirën ai yo'ohuë. Ba bain ëjaguë, Rey Aretas hue'eguëbi ba huë'e jobo ëjaguëni guansegüëna, soldado hua'nabi yë'ëni preso zeañe ro'tajën, ba tu'ahuë anto sa'roñare ëñajën, yë'ëre ëjohuë. ³³ Ja'nca ëjocuata'an, yë'ë gajecuabi yë'ëre jai jë'ena ayani, tu'ahuë gojebi etoni, hue'se ca'ncona gachohuë. Gachojënna, yë'ëni preso zeañe poremaë'ë.

12

Visiones y revelaciones

¹ Yë'ë ba'iyete ja'nca cani achoguë, yequëcuabi yë'ëre re'oye ro'tama'icuata'an, se'e yeque cocare mësacuari cani achoyë yë'ë. Mai Ëjaguëbi yë'ëni guënamë toya ëñoguë ba'ise'ere quëayë. ²⁻³ Ja'an toya ëñosirënbi cuencueto, catorce tëcahuëan baë'ë.

Yë'ë yua Cristoni te'e zi'inni ba'iguëna, Riusu Espíritubi yë'ëre te'e jëana guënamë re'otona sani ëñobi. Yë'ë recoyo se'gabi sani ëñato, huesëyë yë'ë. Yë'ë ga'nihuëre'ga sani ëñato, huesëyë yë'ë. Riusubi masiji. Eñe se'gare te'e ruiñe masiyë yë'ë. Riusu ba'i joborebana ti'anni baë'ë yë'ë. Ai re'orureba ba'iguëbi baji'i. ⁴ Ja'nca ti'anni ba'iguëna, Riusubi baguë ta'yejeiye ba'iyete yahue quëani achoguëna, achahuë yë'ë. Ja'nca achaguë, uëan baë'ë. Yë'ë yua Cristoni te'e zi'inni ba'iguëna, Riubainni quëaye gare porema'iñë yë'ë. ⁵ Riusu toyare ja'nca ëñaguë, Riusu yahue cocare ja'nca achaguë ba'iguëna, mësacuabi yë'ë ba'iyete ai re'oye cajën bojojën ba'iyete poreyë. Yë'ëca Riusu ta'yejeiyereba yo'oguë ba'ise'e se'gare cani achoguë, ro yë'ë re'oye ba'iyete gare cani achoma'iguë'ë yë'ë. Yë'ë ba'iyete cani achoto, yë'ë jëja beoye ba'iyete se'gare cani achoyë yë'ë. ⁶ Yureca yë'ëbi ba coquecua, bacua ba'iyete cani achoye'ru yoni te'e zi'inni ba'iguëna, Riuë'ë ba'iyete cani achoto'ga, bacuabi yë'ëre cajën, Ro güebe coca se'gare ca'te cajën, ai huacha cayë. Te'e ruiñereba cayë se'ga ba'iyë yë'ë. Ja'nca ba'iguëta'an, yë'ë ba'iyete se'e cani achoma'iñë yë'ë. Bainbi yë'ëre ëñajën, Ai ta'yejeiye ëjaguë ba'iji camajën ba'ija'bë caguë, yë'ë te'e ruiñe ganiñe, yë'ë te'e ruiñe coca quëani achoye, ja'an se'gare ro'tajën ba'ija'bë cayë.

⁷ Ja'nrëbi, Riusubi yë'ë ba'iyete ëñani, Yequërë baguë guënamë toya ëñase'ebi baguë se'gare'ru ai huanoma'iguë caguë, zupai huatibi yë'ë ga'nihuëte ja'si yo'oguëna, Riusubi ënsemaji'i. Ja'nca ja'si yo'oguëna, gare cuaoma'iji. ⁸ Ja'nca

cuaoma'iguëna, samute viaje Riusuni senni achaguë, ba ja'si yo'oyete cuaoj'ë'n caguë sen'ë. ⁹ Senguëna, yë'ëni caguë sehuobi Riusu: “Bañë. Yë'ë Espíritu coñe se'ga ba'iji më'ëre. Bainbi yë'ëni cajën, Gare jëja beoyë yë'ë cajënna, yë'ë ta'yejeiyereba yo'oye poreyete masi güesequë, jëja beo hua'nani re'oye coñë yë'ë” yë'ëni sehuoni jo'cabi Riusu. Ja'nca sehuoni jo'caguëna, yë'ë jëja beoyete quë'rë se'e cani achoguë, bojoyë yë'ë. Ja'nca caguëna, Cristobi yë'ëni caraye beoye ta'yejeiye yo'o güeseji. ¹⁰ Ja'nca sëani, yë'ë hua'guëbi ro jëja beoguë ba'itoca, ai bojoyë yë'ë. Yequëcuabi yë'ë, Cristore yo'o conguëte ëñajën, yë'ëre jayajën, je'o bajënna, quë'rë bojo recoyo re'huaguë ba'iyë. Yë'ë guajaye tëca ai jëja yo'oguë, gare porema'inë tëca Cristoni conguë bojoyë yë'ë. Ro jëja beo hua'guë ba'itoca, Cristobi yë'ëni jëja ba güeseji.

Preocupación de Pablo por la iglesia de Corinto

¹¹ Yureca, yë'ëbi ja'an cocare cani achoguëna, yequëcuabi yë'ëre cajën, Ro güebe coca se'gare ca'te caye poreyë. Mësacuabi yë'ë ba'iyete re'oye cama'ijënna, ja'an cocare cani achoye bahuë yë'ë. Mësacuabi yë'ë ba'iyete re'oye casi'cua ba'itoca, ja'an cocare cani achoye banre'ahuë yë'ë. Ja'nca sama'ijënna, ba coquecuabi mësacuana ti'anni, bacua ba'iyete re'oye cani ahojën, Cristo bain cuencuesi'cua'ë yëquëna. Baguëre quë'rë ta'yejeiye concua'ë cajënna, yë'ë yua ro jëja beo hua'guë ba'iguëta'an, ba coquecua yo'o coñe'ru quë'rë ta'yejeiye Cristoni conguë'ë yë'ë. ¹² Yë'ë yua mësacua naconi ba'iguë, mësacuani jo'caye

beoye yo'o conguëna, Riusubi baguë ta'yejeiye yo'ore yo'oni ëñoguë, yë'ëni ta'yejeiye yo'ore yo'o güeseni, yë'ë yua Riusure yo'o conguë ba'iyete mësacuani masi güesebi. ¹³ Riusubi yë'ëre ja'nca conguë, si'a Cristo bain jubëan coñe'ru mësacuani quë'rë ai re'oye conguë baji'i. Ëñe se'gare mësacuani re'oye yo'o güesemaë'ë yë'ë. Yë'ë bonse carase'ere mësacuani ro'i güesemaë'ë. Ja'nca ro'i güesema'isi'quëbi mësacuani gu'aye yo'otoca, yë'ë gu'aye yo'ose'ere se'e ro'tama'ijë'ën.

¹⁴ Yureca mësacuani ëñaguë sai bi'raguë, samute ëñaguë saiye ba'iyë. Mësacuana sani ti'anni, yë'ë carayete ro'iyë mësacuani gare senma'iñë yë'ë. Mësacua bonsere cu'ema'iñë. Mësacua yua Cristoni si'a recoyo ro'tani bojoye, ja'an se'gare cu'eyë yë'ë. Yë'ë yua mësacua taita'ru ba'iguëbi yë'ë mamacua bonsere ro tëani baye beoye ba'iguë'ë yë'ë. Zin hua'nabi bacua taita sanhuëni cuirani iroma'iñë. Taita sanhuëbi bacua zin hua'nani cuirani iroye bayë. ¹⁵ Ja'nca sëani, mësacuani Cristona recoyo te'e zi'in güeseye ro'taguë, yë'ë baye si'ayete ro'iguë, yë'ë poreye'ru si'a jëja yo'o yo'oguë, mësacuani cuirani conni bojoza caguë ba'iyë yë'ë. Ja'nca ba'iguëbi mësacuani quë'rë recoyo ai yëreba yëto'ga, mësacuabi yë'ëni ta'yejeiye yëma'iñë.

¹⁶ Yë'ë carayete ro'iyë mësacuani gare senma'iguëna, ¿mësacuabi yequërë yë'ë ba'iyete ro'tajën, Coque huati sëani, mai bayete yahuera'rë ro coqueguë tëabi'te cama'iñe? ¹⁷ Gare banhuë. Yë'ë gaje bain mësacuana saosi'cuabi mësacua bayete gare tëamaë'ë. Ja'anre yë'ëna gare raomaë'ë. ¹⁸ Yë'ë gaje bainguë Titoni guanseni mësacuana saoguë, yequë yë'ë bainguëte baguë

naconi saohuë. Saoguëna, bacuabi mësacuana ti'anni, mësacua bayete gare tēaye beoye baë'ë. Tito yua yë'ë naconi recoyo te'e zi'insi'quëbi yë'ë yo'o coñe'ru mësacuani güina'ru yo'o conguë baj'i'i.

¹⁹ Yureca mësacuabi yë'ë toyani saosi cocare ëñajën, yëquëna ba'iyete ro'tajën, ¿Gu'aye yo'osi'cuabi bacua ba'iyete cani achojën, maini ro re'o cocare cayë cama'iñe mësacua? Banhuë. Riusubi achaguëna, yëquënabi mësacuani coñe se'ga ro'tajën, yure toyasi cocare mësacuana saoyë. Yë'ë bain sanhuë ai yësi'cua, mësacua recoyo jëja baye se'gare ro'tajën, mësacuani yure yihuojën coca toyani saoyë yëquëna. ²⁰ Ja'nca toyani saoguëta'an, yequërë mësacuana sani ëñato, mësacuabi gu'aye yo'ojën ba'ima'iñe. Ja'nca ba'itoca, yë'ëbi mësacuani ai bëiñe ëñaguëna, ¿mësacuabi bojoma'iñe? ¿Yequërë mësacuabi sa'ñeña bëinjën cajën ba'ima'iñe? ¿Sa'ñeña coca cu'ejën ba'ima'iñe? ¿Mësacua ba'iyete se'gare'ru huanoma'iguë? ¿Sa'ñeña ro yi'o coca cajën ba'ima'iñe? ¿Sa'ñeña gu'a coca cajën ba'ima'iñe? ¿Ro mësacua ba'iyete se'gare re'oye cani achojën ba'ima'iñe? ¿Yequërë mësacua jubë yua sa'ñeña huajën gu'ajeijën ba'ima'iñe? ²¹ Yë'ë yua mësacuana se'e sani ëñaguë, yequërë mësacuabi yë'ë re'oye ro'tase'e'ru te'e ruiñe yo'oma'ijënna, mësacua ba'iyete sa'ntiguë ruinguë, mësacua jubë ba'icua jobo ba'icuabi gu'a jucha yo'ojënna, ¿mësacuare ai ba'iyete ai oiguë ba'ima'iñe yë'ë? Ja'nca sëani, mësacua ai ba'irën cue'yoni, sa'ñeña ro a'ta yo'ojën, sa'ñeña ro yahue bajën, si'si yo'ojën ba'itoca, te'e jëana mësacua gu'a juchare gare jo'cani gare se'e yo'omajën, Cristo ba'iyete cu'ejën ba'ijë'ën.

13

Advertencias y saludos finales

¹ Yureca, mēsacuani eñaguë sai bi'raguë, samute eñaguë saiye ba'iyë yë'ë. Ja'nca ba'iguëbi si'nse cocare caye batoca, ba si'nseja'guëte yë'ëna rani, samutecua baguë gu'aye yo'ose'ere eñasi'cuare'ga rajë'ën. Bacuabi ba bainguë gu'aye yo'ose'ere te'e catoca, si'nse güeseyë. Te'e cama'itoca, bañë. Riusu cani jo'case'e'ru güina'ru yo'oyë. ² Yë'ë samu eñaguë saise'e ba'iguëna, mēsacua jubë ba'icua yequëcuabi gu'a jucha yo'ojëna, bacuani ense cocare ganreba caguë yihuohuë yë'ë. Yureña'ga, mēsacua naconi beoguëbi si'acuani güina'ru yihuoyë yë'ë. Mēsacuana se'e eñaguë saiguë, bacua gu'a juchare gare jo'cajën ba'ima'itoca, bacuani ai jëja si'nse güeseyë yë'ë. Gare jëaye beoye ba'iji bacuare, cayë. ³ Mēsacuabi yua Cristo coca quëacaiguë ba'iyete yë'ëre ro'taye güejëna, mēsacuani ai jëja si'nse güeseyë yë'ë. Cristo ba'iyete cato, ro jëja beoji catoca, ai huacha cayë mēsacua. Ta'yejeiyereba ba'iguëbi mēsacuani si'nseye masiji. Baguë ta'yejeiyereba yo'oguë ba'ise'e, mēsacua jobo yo'oguë ba'ise'ere ro'tani, baguë poreyete masijë'ën. ⁴ Baguë crusu sa'cahuëna quense'ere ro'tato, ro jëja beo hua'guë'ru eñoni, ja'anrën junni tonbi baguë. Ja'nca junni tonguëna, Riusubi ta'yejeiyereba jëja yo'oni, baguëte huajëguëte re'huaguëna, yureca ai jëja baguëbi huajëguë ba'iji. Yëquëna'ga Cristoni te'e zi'inni ba'ijën, ro jëja beo hua'na'ru eñocuata'an, mēsacuana ti'anni, Riusu caye'ru mēsacua naconi yo'ojën, Riusubi

ta'yejeiyereba yëquënani te'e conguëna, ai jëja ba hua'na'ru ëñoñë yëquëna.

⁵ Yureca, mësacua ja'ansi'cua ba'iyete te'e ruiñe ëñani, Cristoni si'a recoyo ro'taye yë'ëre carama'iguë cajën, mësacua ba'iyete te'e ruiñe ro'tani masijë'ën. Yequërë Cristo te'e zi'iñete huesëma'iñe mësacua. Baguë ta'yejeiye yo'oni coñete jo'cani senjotoca, yureca Cristo recoyo zi'iñete huesëcua'ë mësacua. ⁶ Yureca, mësacua ba'iyete te'e ruiñe masijën ba'itoca, yëquëna Cristo ëja bain ba'iyere'ga masija'cua'ë. Ja'an masija'yete yëyë yë'ë. ⁷ Yëquëna hua'nabi Riusuni ujajën, mësacua ba'iyete senni achajën, ñaca cayë: Gu'aye yo'oye beoye gare ba'ija'bë mësacuare cajën, Riusuni señë yëquëna. Yëquënabi Cristo ëja bain ba'iyete te'e ruiñe ëñoñe ro'tama'iñë. Yequëcuabi yëquëna ba'iyete ro gu'aye ëñacuata'an, mësacua te'e ruiñe yo'ojën ba'iyete yëyë yëquëna. ⁸ Riusu te'e ruiñe ba'i cocare'ru tin yo'oye gare porema'iñë yëquëna. Yequëcuabi te'e ruiñe yo'oma'itoca, Riusu te'e ruiñe ba'i cocare re'oye masi güeseye bayë yëquëna. ⁹ Mësacuabi te'e ruiñe yo'ojën, jëja ba recoyo re'huajën ba'itoca, bojoyë yëquëna. Yëquënabi jëja bani mësacuani si'nse cocare caye porema'iñë. Yëquënabi Riusuni ujajën, mësacua quë'rë te'e ruiñe re'huani ba'iyete senni achajën ba'iyë. ¹⁰ Yureca, mësacuana yuta saima'iguëbi mësacuani si'a jëja yihuoguë toyahuë yë'ë. Yë'ëbi mësacuana ti'anni, mësacuani bënni si'nseye yëma'iguë sëani, mësaujajën, mësacua ba'iyete sennicuani ja'nca toyani ru'ru saoyë. Mai Ëjaguë Jesucristobi baguë coca quëani acho

ĕjaguĕre yĕ'ĕre re'huani, mĕsacuana saoguĕna, mĕsacuani si'nseye caye poreyĕ yĕ'ĕ. Ja'nca caye poreguĕta'an, mĕsacuani carajei gĕsesye yĕma'iñĕ. Quĕ'rĕ te'e ruiñe ba'icuaire mĕsacuare re'huaye yĕyĕ yĕ'ĕ.

¹¹ Yureca, yĕ'ĕ bain sanhuĕ, mĕsacuani coca toyani tĕjini, mĕsacuani despidieyĕ yĕ'ĕ. Te'e ruiñe yo'oye se'ga bajĕ'ĕn. Yĕ'ĕ yihuoreba yihuoni toyase'ere te'e ruiñe ro'tani yo'ojĕn ba'ijĕ'ĕn. Sa'ñeña te'e recoyo ro'tajĕn ba'ijĕ'ĕn. Sa'ñeña huamajĕn, bojoye se'ga ba'ijĕ'ĕn. Ja'nca ba'itoca, mai Ējaguĕ Riusubi maini sa'ñeña oire bani bojo gĕseseguĕ, ja'anguĕbi mĕsacua naconi recoyo te'e ba'iji. ¹² Mĕsacuabi sa'ñeña ñĕ'cato, sa'ñeña su'ncajĕn saludajĕ'ĕn. ¹³ Si'a Cristo bainreba ĕnjo'on ba'icua'ga mĕsacuani saludaye guansehuĕ.

¹⁴ Yureca, mĕsacuani despidieguĕ, mai Ejaguĕ Jesucristo ta'yejeiyereba coñe, mai Taita Riusu oire bani yĕye, Riusu Espĕritu recoyo te'e ba'iye, ja'an yua mĕsacua si'acua naconi ba'ija'guĕ cayĕ yĕ'ĕ.

**Riusu cocabera: mai ëjaguë Jesucristo
ba'iyete toyani jo'case'e'ë
New Testament in Siona (CO:snn:Siona)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Siona

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Siona [snn], Colombia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Siona

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,

please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

ce8413d6-ff57-5b18-bda5-72d8f77005b2